

**PREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI**
Krzysztof Kwiatkowski

KAP.410.001.10.2016

P/16/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Tekst ujednolicony

zgodnie z treścią uchwały Nr 27/2016 Kolegium Najwyższej Izby Kontroli z dnia 25 maja 2016 r.

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/16/001 – Wykonanie budżetu państwa w 2015 roku w części 58 – Główny Urząd Statystyczny
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Administracji Publicznej
Kontrolerzy	1. Andrzej Brunejko, główny specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr 99507 z 14 stycznia 2016 r. 2. Łukasz Malec, inspektor k.p., upoważnienie do kontroli nr 99508 z 14 stycznia 2016 r. (dowód: akta kontroli str. 1-4)
Jednostka kontrolowana	Główny Urząd Statystyczny, Al. Niepodległości 208, 00-925 Warszawa (zwany dalej GUS)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Janusz Witkowski, Prezes Głównego Urzędu Statystycznego od 10 sierpnia 2011 r. do 31 marca 2016 r. Od 1 kwietnia 2016 r. pełniącą obowiązki Prezesa GUS została Pani Halina Dmochowska. (dowód: akta kontroli str. 5, 735-736)

II. Wprowadzenie

Dysponentem części 58 - jest Prezes Głównego Urzędu Statystycznego, który jest centralnym organem administracji rządowej właściwym w sprawach statystyki, wykonującym swoje zadania przy pomocy służb statystyki publicznej.

W 2015 r. w części 58 funkcjonowało 20 jednostek budżetowych podległych dysponentowi głównemu (16 urzędów statystycznych, Centrala GUS, Zakład Wydawnictw Statystycznych w Warszawie, Centrum Informatyki Statystycznej w Warszawie, Centralna Biblioteka Statystyczna im. Stefana Szulca w Warszawie), których kierownicy pełnili funkcję dysponentów trzeciego stopnia

Celem kontroli była ocena wykonania ustawy budżetowej na 2015 r. z dnia 15 stycznia 2015 r.¹ w części 58 - Główny Urząd Statystyczny.

Zakres kontroli obejmował:

- analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych,
- wykonanie wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym efekty uzyskane w wyniku realizacji wydatków,
- prawidłowość i rzetelność sporządzania rocznych sprawozdań budżetowych na 2015 r. oraz sprawozdań za IV kwartał 2015 r. w zakresie operacji finansowych,
- nadzór i kontrolę sprawowaną przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych² (zwanej dalej ufp).

W okresie objętym kontrolą GUS był beneficjentem środków na realizację: dwóch projektów:

- *System Informacyjny Statystyki Publicznej – 2* (dalej *SISP-2*) oraz *Portal Geostatystyczny – Faza II* w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka (dalej *PO IG*),

¹ Dz. U. poz. 153, ze zm.

² Dz. U. z 2013 r. poz. 885, ze zm.

- projektu *Wsparcie systemu monitorowania polityki spójności w perspektywie finansowej 2007-2013 oraz programowania i monitorowania polityki spójności w perspektywie finansowej 2014-2020* w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 (dalej PO PT 2007-2013),
- projektu *Przygotowanie dokumentacji inwestycyjnej na potrzeby termomodernizacji budynku Głównego Urzędu Statystycznego (...) oraz wybranych budynków urzędów statystycznych* w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (dalej PO IS),
- trzech projektów w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 (dalej PO PT 2014-2020)³.

Zrealizowane w 2015 r. w części 58 dochody wyniosły 3 306,9 tys. zł, w tym 1 249,2 tys. zł stanowiły dochody zrealizowane przez kontrolowaną jednostkę.

W 2015 r. w części 58 zrealizowano wydatki budżetu państwa w wysokości 398 102,0 tys. zł, w tym 94 695,9 tys. zł stanowiły wydatki zrealizowane przez kontrolowaną jednostkę. Ponadto z budżetu środków europejskich wydatkowano kwotę 28 900,4 tys. zł, w tym 27 836,2 tys. zł przez kontrolowaną jednostkę.

III Ocena kontrolowanej działalności

Ocena i jej
uzasadnienie

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia⁴ wykonanie budżetu państwa w 2015 r. w części 58 - Główny Urząd Statystyczny.

W wyniku kontroli 17,8% zrealizowanych wydatków GUS dysponenta III stopnia budżetu państwa (4,3% wydatków w części 58) i 89,9% wydatków z budżetu środków europejskich stwierdzono, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonych w ustawie o finansach publicznych i aktach wykonawczych, poza przypadkami opisanymi poniżej. Pozytywną ocenę uzasadnia także fakt, że w rezultacie wydatkowania środków osiągnięto cele prowadzonej działalności zaplanowane w układzie zadaniowym.

NIK pozytywnie zaopiniowała łączne sprawozdania budżetowe za 2015 r. oraz sprawozdania za IV kwartał 2015 r. w zakresie operacji finansowych sporządzone przez dysponenta części 58 – GUS oraz sprawozdania jednostkowe Głównego Urzędu Statystycznego dysponenta III stopnia.

Sprawozdania łączne dysponenta części 58 zostały sporządzone prawidłowo, na podstawie danych wynikających ze sprawozdań jednostkowych podległych dysponentów, a sprawozdania jednostkowe GUS – dysponenta III stopnia, na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej. Koncepcja systemu kontroli zarządczej zapewniała w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości sporządzonych sprawozdań budżetowych, sprawozdań w zakresie operacji finansowych, z uwzględnieniem sprawozdań dysponenta III stopnia. Sprawozdania zostały sporządzone terminowo, stosownie do przepisów rozporządzeń Ministra Finansów w sprawie: sprawozdawczości budżetowej⁵, sprawozdań

³ Projekt Wsparcie zatrudnienia w Głównym Urzędzie Statystycznym w celu realizacji zadań związanych z monitorowaniem polityki spójności, Projekt Wsparcie systemu monitorowania polityki spójności w perspektywie finansowej 2014-2020, Projekt Wsparcie informatyczne stanowisk pracy służb statystyki publicznej, realizujących zadania w zakresie monitorowania polityki spójności w perspektywie finansowej 2014-2020.

⁴ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2015 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę opisową.

⁵ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. poz. 119, zm.).

jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych⁶, a także sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym⁷.

Ujawnione w toku kontroli NIK nieprawidłowości nie miały istotnego wpływu na realizację budżetu w części 58 i polegały na:

- niezachowaniu należytej staranności przy zawieraniu umowy na świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej, skutkiem czego było niecelowe i niegospodarne poniesienie dodatkowych opłat w wysokości 38,1 tys. zł, w tym 30,2 tys. zł w 2015 r. za przekroczenie mocy umownej,
- rozliczeniu kosztów podróży krajowej niezgodnie z przepisami⁸, co skutkowało wypłaceniem pracownikom nienależnych diet w wysokości 0,6 tys. zł,
- nieegzekwowaniu od pracownika dokumentacji potwierdzającej wykonanie w danym miesiącu zadań i czynności w związku z realizacją powierzonego zadania, co było niezgodne z zawartą umową i wewnętrznymi uregulowaniami,
- nierzetelnej ocenie przez Komisję przetargową oferty złożonej przez wykonawcę na dostawę sprzętu komputerowego.

IV. Wyniki kontroli

1. Dochody budżetowe

Opis stanu
faktycznego

W ustawie budżetowej na rok 2015 przed nowelizacją⁹ dochody budżetowe dla tej części zaplanowano w kwocie 3 355,0 tys. zł, tj. o 1 128,3 tys. zł wyższej niż w 2014 r. W wyniku nowelizacji ustawy budżetowej plan dochodów został zwiększony do kwoty 3 790,0 tys. zł, tj. o 13,0% w stosunku do planu pierwotnego. Zrealizowane dochody wyniosły 3 306,9 tys. zł i były niższe o 12,7% od kwoty planowanej. W porównaniu do 2014 r. wykonane dochody były niższe o 22,2%. Przyczyną niższej realizacji planu dochodów była m.in. mniejsza sprzedaż publikacji statystycznych (w formie papierowej oraz na płytach CD) w związku z ich udostępnieniem bezpłatnie w Internecie, a także obniżenie cen usług informatycznych w 2015 r.

Na koniec 2015 r., zgodnie ze sprawozdaniem Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych, w części 58 wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w kwocie 439,8 tys. zł. Dotyczyły one głównie wpływów z tytułu różnych dochodów 255,2 tys. zł (m.in. ze sprzedaży makulatury oraz zwrotu wydatków za niewykorzystane bilety lotnicze), dochodów z najmu i dzierżawy składników majątkowych 66,6 tys. zł oraz pozostałych odsetek 56,3 tys. zł. W porównaniu do 2014 r. należności ogółem były niższe o 33,2 tys. zł. Zaległości według stanu na 31 grudnia 2015 r. wyniosły 427,1 tys. zł i były wyższe o 196,8 tys. zł, tj. o 185,5% od zaległości na koniec 2014 r.

Zaległości dotyczyły głównie kar umownych naliczonych w związku ze stwierdzeniem wad zrealizowanego zamówienia (w Centrali GUS – 122,9 tys. zł oraz Urzędzie Statystycznym we Wrocławiu na kwotę 213,8 tys. zł).

Dyrektor Generalny GUS wyjaśniła, że zwiększenie zaległości na koniec 2015 r. w porównaniu do 2014 r. wynikało przede wszystkim z nałożenia kar umownych w US we Wrocławiu oraz Centrali GUS. W ramach nadzoru dysponenta głównego nad jednostkami,

⁶ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1773).

⁷ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym (Dz. U. Nr 298, poz. 1766).

⁸ Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz. U. poz. 167).

⁹ Wprowadzoną ustawą z dnia 16 grudnia 2015 r. o zmianie ustawy budżetowej na 2015 r. (Dz. U. poz. 2195).

kontrolowany jest przebieg odzyskiwania środków oraz działań podejmowanych w danym roku w celu ich odzyskania.

(dowód: akta kontroli str. 943-970)

2. Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich

2.1. Wydatki budżetu państwa

Opis stanu
faktycznego

W ustawie budżetowej wydatki budżetu państwa w części 58 zostały zaplanowane w kwocie 398 428,0 tys. zł. Zostały one w trakcie roku zwiększone z rezerw celowych budżetu państwa o 3 650,7 tys. zł do kwoty 402 078,7 tys. zł, z przeznaczeniem na realizację trzech projektów (3 553,1 tys. zł) oraz na sfinansowanie dodatków służby cywilnej oraz wynagrodzenia wraz z pochodnymi (97,5 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 60-82)

W związku z nadmiarem posiadanych środków, Prezes GUS w 2015 r. dwoma decyzjami dokonał blokady planowanych na 2015 r. wydatków w zakresie części 58 na łączną kwotę 2 017,5 tys. zł. Jak ustalono blokada z dnia:

- 30 października 2015 r. kwoty 1 143,0 tys. zł została dokonana w związku z przesunięciem na 2016 r. terminu przystąpienia GUS do realizacji projektów w ramach Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014 – 2020,
- 10 grudnia 2015 r. kwoty 874,5 tys. zł została dokonana w odniesieniu projektów realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna¹⁰, po oszacowaniu nadmiaru środków, w związku z niezrealizowaniem zamówienia na dostawę komputerów oraz przesunięciem na 2016 r. realizacji pracy badawczej¹¹.

(dowód: akta kontroli str. 236-253, 303-305, 688-695)

Wydatki budżetu państwa w 2015 r. w części 58 zostały zrealizowane w kwocie 398 102,0 tys. zł, co stanowiło 99,0% planu po zmianach. Wydatki te stanowiły 101,1% wydatków zrealizowanych w 2014 r.

Najwyższe wydatki zrealizowano w działach:

- 750 - Administracja publiczna - 209 062,3 tys. zł (52,5% wydatków w części), co stanowiło 99,7,3% planu po zmianach (212 096,7 tys. zł). W porównaniu do wydatków zrealizowanych w 2014 r. (203 164,8 tys. zł) stanowiły one 97,2%. Największe wydatki zostały zrealizowane w rozdziale 75007 - Jednostki terenowe podległe naczelnym i centralnym organom administracji rządowej – 108 883,1 tys. zł oraz rozdziale 75001 - Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej - 93 634,1 tys. zł,
- 720 - Informatyka - 180 064,5 tys. zł (45,2% wydatków ogółem w części), co stanowiło 99,5% planu po zmianach (181 005,0 tys. zł). Były one o 1,0% większe niż w 2014 r. W porównaniu do wydatków zrealizowanych w 2014 r. (181 910,3 tys. zł) stanowiły one 101,0%. Największe wydatki zrealizowano w rozdziale 72002 - Inne jednostki usług informatycznych - 158 342,0 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 189-207, 208-229)

Wydatki Centrali GUS wyniosły 94 695,9 tys. zł, co stanowiło 97,3% planu po zmianach. W porównaniu do wydatków zrealizowanych w 2014 r. (85 622,9 tys. zł) stanowiły one 110,5%, a wzrost wynikał ze zwiększenia wydatków na współfinansowanie projektów z udziałem środków UE.

¹⁰ Projekty: POPT.03.01.00-00-340/13 (468,5 tys. zł) realizowany w ramach POPT 2007-2013, POPT.0102.00-00-0006/15 (262,0 tys. zł) realizowany w ramach POPT 2014-2020, POPT. 02.01.00-00-0007/15 (144,0 tys. zł) realizowany w ramach POPT 2014-2020.

¹¹ Ustalenie wartości wybranych wskaźników ekonomicznych dla beneficjentów PO KL oraz dla dobranych grup kontrolnych.

Według danych wykazanych w rocznym sprawozdaniu Rb-28 dotyczącym wydatków Centrali GUS oraz w łącznym sprawozdaniu Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa w części 58, limity wydatków, w tym wydatków na wynagrodzenia i pochodne, nie zostały przekroczone.

(dowód: akta kontroli str. 39-49, 449-519)

Realizacja wydatków ze środków przeniesionych z rezerw

Z przyznanej dla części 58 GUS z rezerw celowych kwoty 3 650,7 tys. zł wykorzystano 3 600,3 tys. zł, tj. 98,6%. Środki z rezerw zostały wykorzystane: na realizację projektu – *Wsparcie rozwoju systemu statystyki publicznej w Gruzji o obszarze statystyki środowiska*, dodatków dla pracowników służby cywilnej wraz z pochodnymi i dodatkowego wynagrodzenia rocznego, przedsięwzięcia Portal Geostatystyczny Faza II oraz realizacji przedsięwzięcia SISP 2.

Z przyznanej z rezerw celowych dla Centrali GUS kwoty 3 541,6 tys. zł wykorzystano 3 493,2 tys. zł, tj. 98,6%. W wyniku badania wykorzystania przez Centralę GUS środków przeniesionych z rezerw celowych w kwocie 2 514,3 tys. zł (tj. 71,0% ogólnej kwoty wydatków poniesionych ze środków przeniesionych z rezerw celowych) ustalono, że wykorzystano ją na cele na jakie rezerwy zostały utworzone, m.in. na zakup sprzętu komputerowego i multimedialnego, tłumaczeń dokumentów, biletów lotniczych oraz usług hotelowych.

Niewykorzystane środki pochodzące z rezerw zostały w całości zwrócone na rachunek budżetu państwa.

(dowód: akta kontroli str. 60,77-79, 83-188)

Realizacja wydatków wg grup ekonomicznych

Świadczenia na rzecz osób fizycznych wyniosły 1 021,3 tys. zł (0,3% wydatków w części), co stanowiło 98,7 % planu po zmianach. W porównaniu do 2014 r. wydatki te były wyższe o 107,0 tys. zł, tj. o 10,5%. Zwiększenie dotyczyło m.in. kosztów refundacji zakupów okularów oraz odpraw wypłaconych dwóm pracownikom z tytułu rozwiązania umów o pracę.

Zrealizowane **wydatki bieżące jednostek budżetowych** wyniosły 388 384,0 tys. zł (97,5% wydatków w części), co stanowiło 96,6% planu po zmianach. Były one niższe niż w 2014 r. o 4 703,0 tys. zł, tj. o 1,2%. Dominującą pozycję w tej grupie wydatków stanowiły wynagrodzenia i pochodne – 325 644,3 tys. zł (99,8% planu po zmianach). Wydatki na wynagrodzenia (wraz z pochodnymi), wg sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa, były wyższe w porównaniu do 2014 r. o 3 303,4 tys. zł, tj. o 1,0%.

Wydatki majątkowe zrealizowano w kwocie 8 696,7 tys. zł (2,2% wydatków w części), tj. 95,9% planu po zmianach. W porównaniu do 2014 r. wydatki te były wyższe o 451,3 tys. zł, tj. o 5,2%.

(dowód: akta kontroli str. 306-310, 520-524, 704-709, 941, 870,942)

Zobowiązania w części 58 na koniec 2015 r. wyniosły 22 795,0 tys. zł i były niższe o 2,0% niż kwota zobowiązań na koniec 2014 r. Główną pozycję stanowiły zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego (18 723,7 tys. zł) wraz z pochodnymi od wynagrodzeń (3 569,6 tys. zł). Zobowiązania wymagalne nie wystąpiły.

(dowód: akta kontroli str. 208-229)

Zatrudnienie i wynagrodzenia

Przeciętne zatrudnienie w 2015 r. w części 58, w przeliczeniu na pełne etaty, wyniosło 5 915 osób i było niższe w porównaniu do przeciętnego zatrudnienia w 2014 r. o 108 osób¹². Największe różnice wystąpiły:

- w grupie pracowników nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzenia zatrudnienie (status zatrudnienia 01) było niższe o 22 osoby,
- w grupie członków korpusu służby cywilnej (status zatrudnienia 03) było niższe o 86 osób.

Przyczyną niższego zatrudnienia, jak podał Dyrektor Departamentu Finansowo-Księgowego, była naturalna fluktuacja kadr w jednostkach służb statystyki m.in. z uwagi na nabycie prawa do emerytury, a także długotrwałe nabory, zwłaszcza w służbie cywilnej, które nie zawsze pozwalają na szybkie uzupełnienie wakatu.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego w części 58 w 2015 r. wynosiło 3 906,4 zł i w porównaniu z przeciętnym wynagrodzeniem w 2014 r. było wyższe o 42,0 zł, tj. o 1,1%.

Wydatki na wynagrodzenia bezosobowe¹³ wyniosły 2 906,4 tys. zł co stanowiło 87,5% planu po zmianach (4 347,1 tys. zł) i były niższe od limitu wydatków na wynagrodzenia bezosobowe dla GUS w 2014 r. (3 512,9 tys. zł) o 606,5 tys. zł (tj. o 6,6%). Przyczyną niższych wydatków była przede wszystkim realizacja mniejszej ilości badań statystycznych.

Wysokość wynagrodzeń bezosobowych w 2015 r. była zgodna z przepisami art. 16 i 17 ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej, tj. nie przekroczyła wysokości ww. wydatków określonych w ustawie budżetowej na 2014 r., z uwzględnieniem wyłączeń określonych w tych przepisach.

(dowód: akta kontroli str. 39-49, 230-235, 395-402, 418-419, 696, 704-708)

Badanie prawidłowości realizacji wydatków

W trakcie kontroli ustalono, że dysponent części 58 GUS, zgodnie z art. 175 ust. 1 i 2 ufp sprawował nadzór i kontrolę nad wykonaniem budżetu poprzez:

- analizę miesięcznych sprawozdań z realizacji wydatków narastająco od początku roku, w ramach budżetu podstawowego, współfinansowania i finansowania programów operacyjnych,
- analizę kwartalnych informacji dotyczących wykonania dochodów i wydatków budżetowych, przedmiotem których były m.in. dochody i wydatki budżetowe, w tym wydatki m.in. na: realizację programów finansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, badania statystyczne i rezerwy celowe),
- zapewnienie przestrzegania, przy realizacji zakupów, regulaminu udzielania zamówień publicznych w GUS wdrożonego zarządzeniem Dyrektora Generalnego GUS¹⁴.

(dowód: akta kontroli str. 6-59, 828-940)

Szczegółowym badaniem objęto realizację wydatków w kwocie 16 924,7 tys. zł, (tj. 17,8% wydatków Centrali GUS oraz 4,3% wydatków w części 58). Doboru próby wydatków dokonano na podstawie wygenerowanych z systemu księgowego zapisów i dowodów księgowych odpowiadających pozapłacowym wydatkom budżetowym dysponenta III stopnia

¹² Według sprawozdania Rb-70 *kwartalne sprawozdanie o zatrudnieniu i wynagrodzeniach*, w którym ujmowane są wynagrodzenia finansowane z budżetu państwa i z budżetu środków europejskich.

¹³ Wynagrodzenia, o których mowa w art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej (Dz. U. poz. 1877, ze zm.).

¹⁴ Zarządzenie nr 9 Dyrektora Generalnego GUS z dnia 7 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień publicznych w GUS oraz zarządzenie nr 74 Dyrektora Generalnego GUS z dnia 10 października 2014 r. w sprawie udzielania zamówień publicznych w GUS.

– Centrala GUS. Próba została wylosowana metodą monetarną (MUS¹⁵) spośród 5933 zapisów księgowych na łączną kwotę 59 736,8 tys. zł. Badaniem objęto 83¹⁶ dowody księgowe na kwotę ogółem 16 924,7 tys. zł, z tego w grupie wydatków majątkowych na kwotę 10 399,8 tys. zł oraz w grupie wydatków bieżących na kwotę 6 524,9 tys. zł.

W ramach badanych wydatków kwotę 4 848,8 tys. zł poniesioną z budżetu państwa na współfinansowanie projektów zbadano dodatkowo pod względem ich kwalifikowalności.

W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że poza przypadkami opisanymi w części dotyczącej stwierdzonych nieprawidłowości, wydatków dokonywano zgodnie z planem finansowym, na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami. W badaniu próby wydatków pod kątem prawidłowości wyboru trybów udzielania zamówień publicznych oraz wyłączenia stosowania ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych¹⁷ nie stwierdzono nieprawidłowości.

(dowód: akta kontroli str. 386-417, 688-693, 704-709, 1149-1173)

Ponadto szczegółowemu badaniu poddano trzy postępowania o udzielenie zamówienia publicznego o łącznej wartości 14 606,9 tys. zł. Doboru spraw do kontroli dokonano w sposób celowy według osądu kontrolera. Objęte kontrolą postępowania o zamówienia publiczne zostały zrealizowane zgodnie z przepisami Pzp.

(dowód: akta kontroli str. 971-1148)

Ustalone
nieprawidłowości
i uwagi

W działalności kontrolowanej jednostki w zakresie wydatków poniesionych z budżetu państwa stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W GUS nie zachowano należytej staranności przy zawieraniu umowy na świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej, skutkiem czego było poniesienie dodatkowych opłat w wysokości 38,1 tys. zł, w tym 30,2 tys. zł w 2015 r., za przekroczenie mocy umownej.

Ustalono, że 17 grudnia 2014 r. Dyrektor Generalna oraz Dyrektor Biura Administracyjnego GUS podpisali z RWE umowę na świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej, w której m.in. zapisano, że w GUS są trzy układy pomiarowe o określonej wartości poboru energii elektrycznej na każdy z układów (moce umowne 231 kW, 190 kW i 300 kW, łącznie 721 kW). W chwili podpisywania umowy faktycznie funkcjonowały dwa czynne układy pomiarowe (o mocy 371 kW i 350 kW) bowiem jeden układ został wyłączony z użytkowania w wyniku przeprowadzonych prac modernizacyjnych, o czym GUS został poinformowany przez wykonawcę tej modernizacji.

GUS dopiero 18 marca 2015 r., tj. po ponad 3 miesiącach od zawarcia umowy i wyrejestrowaniu jednego układu pomiarowego podpisał stosowny aneks, którym zwiększono moc umowną na pozostałych dwóch układach (z 231 kW na 370 kW oraz z 300 kW na 310 kW). Do tego czasu RWE naliczyło dodatkowe opłaty za przekroczenie mocy umownej oraz za niezgłoszenie do likwidacji nieczynnego układu pomiarowego w łącznej wysokości (po korektach) 38 150,80 zł.¹⁸

Odnosnie podpisania umowy, której treść nie odpowiadała stanowi rzeczywistemu Dyrektor Generalny i Dyrektor Biura Administracyjnego wyjaśnili, że podczas spotkania z przedstawicielami RWE ustalono, że nie ma możliwości jej zawarcia na dwa układy pomiarowe, ponieważ nie zostały spełnione formalne warunki pozwalające na rozpatrywanie dwóch układów pomiarowych. Przedstawiciele RWE stwierdzili, że

¹⁵ Z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wartości.

¹⁶ Z tego 26 zapisów o łącznej wartości 2 786,4 tys. zł jako próba wydatków celowych.

¹⁷ Dz. U. z 2015 r. poz. 2164.

¹⁸ RWE na wniosek Dyrektora Generalnego GUS dokonał korekt na łączną kwotę 28 053,48 zł (jedna faktura za listopad 2014 r. oraz sześć faktur za marzec, kwiecień i maj 2015 r.).

w dokumentacji technicznej istnieją trzy układy pomiarowe, które należy uwzględnić w dniu podpisania umowy. Poinformowali również, że stosownej zmiany na dwa układy pomiarowe można dokonać po podpisaniu aneksów.

W ocenie NIK, Dyrektor Generalna GUS nie zachowała należytej staranności bowiem nie podjęła niezwłocznie działań w celu formalnego wyrejestrowania zlikwidowanego układu pomiarowego w skutek czego doprowadziła do zawarcia niekorzystnej dla GUS umowy. Działaniem tym doprowadziła do naliczania przez RWE dodatkowych opłat za przekroczenie mocy umownej, które skutkowały niegospodarnym wydatkiem w wysokości 38,2 tys. zł, w tym 30,2 tys. zł w 2015 r.

Ponadto NIK zwraca uwagę, że w odniesieniu do umowy na modernizację przyłącza energetycznego¹⁹, w wyniku której odłączono jeden z ww. trzech układów pomiarowych, trwa spór GUS z wykonawcą czy zakres zrealizowanych prac jest zgodny z zawartą umową. Ustalono, że 22 grudnia 2014 r. wyznaczona komisja dokonała protokolarnego odbioru przedmiotu zamówienia stwierdzając m.in., że *Przedmiot umowy kompletny, zdatny do eksploatacji*. Po upływie 4 miesięcy od dokonania odbioru prac GUS wezwał²⁰ wykonawcę wskazując, że nie został zrealizowany pełny zakres modernizacji przewidziany umową i projektem²¹. Wykonawca oświadczył m.in., że roboty objęte umową zostały wykonane należycie co zostało potwierdzone protokołami odbioru, a roboty, które próbuje się przedstawić jako usterki mogą zostać wykonane odpłatnie, gdyż nie były objęte zakresem robót wynikającym z projektu oraz umowy. W związku z zaistniałą sytuacją Dyrektor Generalna powołała 24 września 2015 r. zespół roboczy do rozwiązania problemów związanych z przeprowadzoną modernizacją. Ponadto, GUS dwukrotnie bezskutecznie²² podejmował próby polegające na zleceniu wykonania ekspertyzy w zakresie prawidłowości wykonania modernizacji rozdzielni.

W trakcie kontroli NIK w GUS, nie przedstawiono dowodów, że niezrealizowany zakres prac objęty był projektem modernizacyjnym.

Dopiero w kwietniu 2016 r., tj. po upływie ponad roku, GUS zwrócił się do projektanta o wydanie opinii odnośnie zakresu prac przewidzianych w projekcie modernizacji. Zdaniem NIK, przyczyną sporu mogło być niejednoznaczne dla obu stron umowy określenie jej zakresu rzeczowego. Sprawa wymaga możliwie szybkiego wyjaśnienia spornych kwestii związanych z przeprowadzoną modernizacją.

(dowód: akta kontroli str.1316-1597,1588-1897,1964-2209)

2. Rozliczenie kosztów podróży krajowych 8 pracowników GUS było niezgodnie z § 7 ust.4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej, co skutkowało wypłaceniem tym pracownikom nienależnych diet w łącznej kwocie 0,6 tys. zł. Ustalono, że w okresie 27-29 października 2015 r. pracownicy wykazali w poleceniach wyjazdu²³ pełne diety w kwocie 75,0 zł. nie odliczając kosztów wyżywienia. Tymczasem dokumenty będące

¹⁹ Umowa Nr 35/SISP-2/PN/2014 z dnia 7 października 2014 r., przedmiotem, której była modernizacja rozdzielni energetycznej oraz dostosowanie układu zasilania dla potrzeb budynku Głównego Urzędu Statystycznego (...) dla potrzeb zwiększonego poboru mocy po stronie Odbiorcy na potrzeby realizacji zadań projektu System Informacyjny Statystyki Publicznej -2 (SISP-2).

²⁰ Wezwania z dnia 1, 17, 20 kwietnia, 14 września i 13 października 2015 r. Wezwania przekazywano także Inspektorowi nadzoru.

²¹ Nie została wpięta rozdzielnia drukami, zgodnie z dokumentacją do transformatora nr 1, nie zostały założone właściwe zabezpieczenia oraz nie przebudowano połączenia pomiędzy tą rozdzielnią, a transformatorem.

²² W jednym przypadku ze względu na brak ofert, a w drugim ze względu wysokość zaoferowanej usługi w kwocie 130 tys. zł.

²³ Polecenie wyjazdu w dniach 27-29 października 2015 r. do Olszyna nr: 11/2015, 12/2015, 14/2015, 15/2015, 17/2015, 22/2015, 23/2015, 24/2015.

w posiadaniu GUS zawierały informację, że w cenę pokoju hotelowego wliczono, wyżywienie (śniadanie) oraz voucher kolacyjny na kwotę 35,0 zł.

Zgodnie z § 7 ust. 4 ww. rozporządzenia „kwotę diety, o której mowa w ust. 1, zmniejsza się o koszt zapewnienia bezpłatnego wyżywienia przyjmując, że każdy posiłek stanowi odpowiednio: śniadanie 25% diety, obiad 50% diety, kolacja 25% diety. W myśl ust.5, w przypadku korzystania przez pracownika z usługi hotelarskiej, w ramach której zapewniono wyżywienie, przepisy ust. 4 stosuje się odpowiednio.

Jak oświadczyła pracownica Departamentu Programowania i Koordynacji Badań, która organizowała wyjazd do Olsztyna (...) *nie informowałam uczestników o voucherach, gdyż traktowałam je jako wynegocjowaną promocję za pokój, dlatego wszyscy jak zwykle rozliczyli delegację. Ja również rozliczyłam delegację, ponieważ nie przeczytałam Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej, jak i nie wiedziałam, że zgodnie z § 7.4. nie przysługiwała nam dieta.*

Ze względu, że był to jednostkowy przypadek, a w trakcie kontroli pracownicy zwrócili nienależnie pobrane diety, NIK odstępuje od sformułowania wniosku pokontrolnego w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 255-284,737-827)

3. W GUS nie egzekwowano od pracownika sporządzenia wykazu spraw i czynności wykonywanych w danym miesiącu w związku z realizacją powierzonego zadania, co było niezgodne z zawartą umową i wewnętrznymi uregulowaniami. Ustalono, że Dyrektor Generalna GUS zawarła z jednym z pracowników GUS trzy umowy o pracę²⁴ na stanowisku eksperta w systemie zadaniowego czasu pracy. W umowach określono zakres zadań oraz tryb rozliczania pracy, w ramach którego pracownik miał co miesiąc przekazywać do Dyrektora Biura Organizacji i Kadr GUS w formie elektronicznej lub pisemnej wykaz spraw i czynności wykonywanych w danym miesiącu. Taki sam tryb rozliczeń określono w § 5 ust. 5 zarządzenia nr 19 Dyrektora Generalnego GUS z dnia 24 lipca 2012 r. w sprawie ustalenia regulaminu wykonywania pracy w systemie zadaniowego czasu pracy przez pracownika GUS.

W okresie zatrudnienia, przez 22 miesiące, ww. pracownik nie przedkładał wykazu spraw i czynności wykonywanych w danym miesiącu. Pierwszy taki wykaz został sporządzony za marzec 2016 r. w trakcie kontroli NIK.

Dyrektora Biura Organizacji i Kadr wyjaśniła, że nie informowała Dyrektora Generalnego, że pracownik nie składa wykazu oraz, że wszystkie zadania realizowane przez pracownika były zlecane i rozliczane bezpośrednio przez Dyrektora Generalnego GUS.

Dyrektor Generalna wyjaśniła, że pracownik był na bieżąco rozliczany z realizowanych zadań, wskazała również, że obowiązek przekazywania comiesięcznego wykazu zrealizowanych spraw jest obecnie egzekwowany. Z uwagi, iż był to jednostkowy przypadek NIK odstępuje od sformułowania wniosku pokontrolnego.

(dowód: akta kontroli str.639-67,1697-698)

4. Kontrola wykazała nierzetelne działania komisji przetargowej oceniającej ofertę na dostawę sprzętu komputerowego²⁵, co spowodowało wybranie oferty, która nie spełniała

²⁴ Na okresy: od 21 maja 2014 r. do 31.12.2014 r., od 1.01.2015 r. do 19.05.2015 r., na czas nieokreślony.

²⁵ Nr sprawy 37/POPT/PN/2015. Zamówienie publiczne na Zakup i dostawę sprzętu komputerowego, informacyjnego oraz oprogramowania w ramach projektu finansowanego ze środków PO PT 2014-2020.

określonego w opisie przedmiotu zamówienia²⁶ (OPZ) wymagania dla procesora notebooka. W OPZ wymagano spełnienia przez procesor minimum 7000 punktów w teście Passmark CPU, podczas gdy w złożonej przez Wykonawcę ofercie wskazano, że procesor może uzyskać minimum 4399 punktów.

Na fakt ten zwrócił uwagę, już po wyborze Wykonawcy, podmiot niebiorący udziału w tym postępowaniu. W wyniku sprawdzenia przez komisję zasadności zarzutów unieważniono postępowanie.

W złożonych wyjaśnieniach członkowie komisji przetargowej²⁷ podali, że wybór oferty niespełniającej wymagań spowodowany był ich nieuwagą.

Zdaniem NIK, rzetelna ocena złożonych ofert jest podstawową czynnością komisji przetargowej, która powinna być dokonana z należytą starannością.

(dowód: akta kontroli str.525-638,672-678,942)

2.2. Wydatki budżetu środków europejskich

Opis stanu
faktycznego

W ustawie budżetowej wydatki budżetu środków europejskich w części 58 – GUS zostały zaplanowane w kwocie 10 818,0 tys. zł. Zostały one w trakcie roku zwiększone do kwoty 30 014,5 tys. zł, tj. o 177,4%. Zmiany pierwotnie planowanej kwoty wydatków wynikały ze zwiększenia z rezerw celowych budżetu środków europejskich, z przeznaczeniem na sfinansowanie projektów *SISP-2 z PO IG* (13 435,1 tys. zł), *Geoportal II z POIG* (5 406,1 tys. zł), a także na realizację projektu *Przygotowanie dokumentacji inwestycyjnej na potrzeby termomodernizacji budynku Głównego Urzędu Statystycznego (...), oraz wybranych budynków Urzędów statystycznych z POIS* (355,3 tys. zł).

Wydatki w części 58 zostały zrealizowane w kwocie 28 900,4 tys. zł, co stanowiło 96,3% planu po zmianach. W porównaniu do 2014 r. wydatki zrealizowane w 2015 r. były niższe o 55,5 %. Wynikało to głównie z mniejszego niż w roku poprzednim zakresu realizacji projektu *SISP-2*.

Wydatki budżetu środków europejskich zrealizowano w następujących działach:

- dział 750 Administracja publiczna – 28 074,5 tys. zł (97,1 % wydatków w części), co stanowiło 96,3 % planu po zmianach. Największych wydatków dokonano w rozdziale 75001 - Urzędy naczelných i centralnych organów administracji rządowej – 27 969,3 tys. zł (99,6 % wydatków w dziale), co stanowiło 99,7% planu po zmianach,
- dział 720 Informatyka – 825,9 tys. zł (2,9 % wydatków w części), co stanowiło 90,2% planu po zmianach. Największych wydatków dokonano w rozdziale 72002 – Inne jednostki usług informatycznych – 573,5 tys. zł (69,4% wydatków w dziale), co stanowiło 99,3 % planu po zmianach i w rozdziale 72001 – Zakłady techniki obliczeniowej – 252,4 tys. zł (zł (30,6 % wydatków w dziale), co stanowiło 97,0% planu po zmianach.

(dowód: akta kontroli str. 433-447,704-709)

Wydatki Centrali GUS w 2015 r. wyniosły 27 836,2 tys. zł, co stanowiło 96,2% planu po zmianach (28 930,2 tys. zł). W porównaniu do wydatków zrealizowanych w 2014 r. (41 752,3 tys. zł) stanowiły one 66,7%.

Według danych wykazanych w rocznym sprawozdaniu Rb-28 UE dotyczącym wydatków Centrali GUS oraz w łącznym sprawozdaniu Rb-28 UE z wykonania planu wydatków

²⁶ Stanowiący załącznik nr 1.1 do Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia.

²⁷ Wyjaśnienia w tej kwestii zostały złożone przez Przewodniczącą komisji przetargowej i pięciu członków komisji merytorycznie odpowiedzialnych za weryfikację złożonych ofert.

budżetu środków europejskich w części 58, wynikające z planów limity wydatków, w tym wydatków na wynagrodzenia i pochodne, nie zostały przekroczone.

(dowód: akta kontroli str. 420-432, 441-446)

Realizacja wydatków ze środków przeniesionych z rezerw

Z przyznanej dla części 58 – GUS z rezerw celowych kwoty 19 196,5 tys. zł²⁸ wykorzystano 19 142,5 tys. zł, tj. 99,7%.

W wyniku badania wykorzystania przez Centralę GUS środków przeniesionych z rezerw celowych w kwocie 13 770,4 tys. zł²⁹ (71,8 % ogólnej kwoty wydatków z rezerw celowych) ustalono, że wykorzystano je zgodnie z ufp na cele na jakie rezerwy zostały utworzone, tj. m.in. na audyt energetyczny i opracowanie projektów inwestycyjnych budynków urzędów statystycznych, zakup komputerów i urządzeń technicznych, wraz z oprogramowaniem. Niewykorzystane środki pochodzące z rezerw zostały w całości zwrócone na rachunek budżetu państwa.

(dowód: akta kontroli str. 437-438, 491, 1195)

Realizacja wydatków wg programów operacyjnych

W części 58 - GUS wydatki zostały poniesione na realizację:

- projektu SISP-2 w ramach PO IG, wydatkowano kwotę 16 197,5 tys. zł, tj. 99,7% planu po zmianach,
- projektu Portal Geostatystyczny (Faza II) w ramach PO IG, wydatkowano kwotę 12 362,4 tys. zł, tj. 99,7% planu po zmianach,
- projektu *Przygotowanie dokumentacji inwestycyjnej na potrzeby termomodernizacji budynku Głównego Urzędu Statystycznego (...) oraz wybranych budynków Urzędów statystycznych w ramach PO IŚ*, wydatkowano kwotę 340,6 tys. zł, tj. 95,8% planu.

(dowód: akta kontroli str. 423-432)

Centrala GUS wydatkowała kwotę 27 836,2 tys. zł z PO IG (10,6% wydatków w części), co stanowiło 96,2% planu po zmianach. Z kwoty tej na realizację projektu SISP-2 wydatkowano 15 900,8 tys. zł (tj. 99,7% planu po zmianach), na projekt „Portal Geostatystyczny – Faza II” kwotę 11 719,3 tys. zł (tj. 99,8% planu po zmianach). Na PO IŚ wydatkowano kwotę 216,0 tys. zł, 93,7% planu po zmianach.

(dowód: akta kontroli str. 420-422)

Badanie zleceń płatności GUS za wrzesień i listopad 2015 r. na łączną kwotę 5 188,4 tys. zł wykazało, że były one przekazywane do Banku Gospodarstwa Krajowego (BGK) terminowo i prawidłowych kwotach. Kwoty wydatków z budżetu środków europejskich zrealizowanych przez GUS wykazane w księgach rachunkowych³⁰ były zgodne z informacją o zrealizowanych płatnościach przekazaną dysponentowi przez BGK.

(dowód: akta kontroli str. 711-734)

Badanie prawidłowości realizacji wydatków

Szczegółową kontrolą objęto wydatki budżetu środków europejskich zrealizowane przez GUS na łączną kwotę 25 989,0 tys. zł, co stanowiło 89,9% wydatków budżetu środków europejskich części 58 poniesionych w 2015 r. Próba została wylosowana metodą

²⁸ Osiem decyzji Ministra Finansów.

²⁹ Środki z rezerwy celowej na projekt Przygotowanie dokumentacji inwestycyjnej na potrzeby termomodernizacji budynku Głównego Urzędu Statystycznego (...) oraz wybranych budynków Urzędów Statystycznych przyznanej jedną decyzją Ministra Finansów w kwocie 355,3 tys. zł, przedsięwzięcia System Informacyjny Statystyki Publicznej -2 (SISP-2) przyznanej pięcioma decyzjami Ministra Finansów w łącznej kwocie 13 435,1 tys. zł oraz na projekt Portal Geostatystyczny – Faza II przyznany 2 decyzjami Ministra Finansów na kwotę 5 406,2 tys. zł.

³⁰ Strona Ma konta 227 – Rozliczenie wydatków z budżetu środków europejskich.

monetarną. Skontrolowane wydatki zrealizowano prawidłowo, do wysokości określonej w planie finansowym. Zostały one przeznaczone na cele lub zadania określone w umowach o dofinansowanie.

(dowód: akta kontroli str. 1149-1173)

Szczegółowe badanie dwóch postępowań o udzielenie zamówień publicznych o łącznej wartości 11 066,7 tys. zł wykazało, że wydatków dokonywano zgodnie z planem rzeczowym i finansowym projektów: *SISP-2* oraz Portal Geostatystyczny Faza II i realizowano zgodnie z zawartymi umowami i Pzp. Wydatki zostały poniesione w okresie kwalifikowalności oraz rzetelnie udokumentowane. Stwierdzono, że zlecenia płatności przekazano do BGK w terminach określonych w harmonogramach płatności. Kwoty wskazane w zleceniach płatności oraz w poleceniach przelewu dokonywanych w zakresie współfinansowania projektów były zgodne z kwotami dofinansowania określonymi w umowach oraz z kwotami wskazanymi w dokumentach księgowych. Zarówno kwoty płatności jak i zapłaty współfinansowania zostały uregulowane z zachowaniem terminów płatności wynikających z dokumentów księgowych.

(dowód: akta kontroli str. 971-1148)

Ustalono
nieprawidłowości
i uwagi

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości i nie sformułowano uwag.

2.3. Efekty rzeczowe prowadzonej działalności

Opis stanu
faktycznego

Ustalono, że dysponent części 58 zrealizował wydatki majątkowe w kwocie 25 507,1 tys. zł³¹. W ramach poniesionych wydatków dokonano aktualizacji projektów technicznych i dokumentacji kosztorysowej (PO IG SISP-2) na kwotę 6 339,1 tys. zł, dokonano modernizacji archiwum GUS na kwotę 960,2 tys. zł, zakupiono m.in. regały przesuwalne na kwotę 627,1 tys. zł, rozbudowano istniejący system informatyczny o nowe funkcjonalności wraz z dostawą licencji systemu informacji geograficznej (PO IG Portal Geostatystyczny) na kwotę 518,9 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 828-939)

W budżecie części 58 w układzie zadaniowym zostało ujętych 6 działań zgrupowanych w 3 podzadaniach, 2 zadaniach i 2 funkcjach państwa, które były realizowane przez 20 dysponentów III stopnia.

Dla zapewnienia jednolitego sposobu planowania i rozliczania wydatków w układzie zadaniowym opracowane zostały *Zasady rozliczania wydatków w układzie zadaniowym*³², a także *Procedury gospodarki finansowej w GUS*³³. W *Zasadach* określone zostały m.in. cele i założenia rozliczania wydatków w układzie zadaniowym oraz rodzaje zadań budżetowych. W *Procedurach* określono zasady planowania i wykonywania wydatków w układzie zadaniowym.

Według danych wykazanych w rocznym sprawozdaniu Rb-BZ-1 Centrali GUS oraz w łącznym sprawozdaniu Rb-BZ-1 dysponenta części 58 dotyczących wydatków w układzie zadaniowym, planowane mierniki realizacji celów zadań, podzadań i działań zostały osiągnięte, tj.:

- miernik dla zadania 6.10. *Statystyka publiczna* określony jako *Odsetek badań zrealizowanych w danym roku zgodnie z programem badań* został zrealizowany na poziomie 99,28%;

³¹ W tym 16 810,3 tys. zł stanowiły wydatki z budżetu środków europejskich.

³² Załącznik do zarządzenia wewnętrznego nr 3 Prezesa GUS z dnia 8 lutego 2013 r.

³³ Załącznikiem do zarządzenia wewnętrznego nr 13 Prezesa GUS z dnia 16 kwietnia 2014 roku.

- miernik dla zadania 11.4.W *Gotowość struktur administracyjno-gospodarczych kraju do obrony państwa* określony jako *Procent realizacji zadań rocznych określonych w Programie Pozamilitarnych Przygotowań Obronnych* został zrealizowany w 100%.
(dowód: akta kontroli str. 1307-1315,1898-1963)

W ramach wynikającego z art. 175 ust. 1 pkt 4 ufp obowiązku nadzoru i kontroli skuteczności realizacji planów w układzie zadaniowym na podstawie mierników stopnia realizacji celów, dysponent części 58 monitorował realizację planów jednostkowych w układzie zadaniowym m.in. poprzez:

- comiesięczne zbieranie danych³⁴ z wykonania wydatków w układzie zadaniowym,
- kontrolę danych wykazywanych w sprawozdaniach Rb-BZ1, w powiązaniu z danymi w sprawozdaniach Rb-28, Rb-28 Programy i Rb-28 UE,
- identyfikowanie ryzyk niewykonania wartości miernika, jego istotności w oparciu o zbierane z jednostek służb statystyki publicznej w okresach kwartalnych sprawozdań z wykonania planu działania w układzie zadaniowym oraz dokonywanie efektywności i skuteczności ich realizacji.

(dowód: akta kontroli str. 1307-1315)

Ustalone
nieprawidłowości
i uwagi

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości i nie sformułowano uwag.

3. Sprawozdania

Opis stanu
faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzenia łącznych sprawozdań za 2015 r. przez dysponenta części 58 i sprawozdań jednostkowych dysponenta III stopnia:

- o stanie środków na rachunkach bankowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich (Rb-28 UE),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1),

oraz sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2015 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 58 na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanej jednostki (dysponent trzeciego stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Przyjęta koncepcja systemu kontroli zarządczej zapewniała w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości sporządzonych sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno – rachunkowym.

W GUS dokonano korekty sprawozdań Rb-28, Rb-28UE, Rb-28 Programy Centrali GUS za grudzień 2015 r. W powyższych sprawozdaniach w kolumnie *plan (po zmianach)* błędnie został wykazany plan wydatków w zakresie środków objętych blokadą. Po uwagach Ministerstwa Finansów (z 29 grudnia 2015 r.) zostały dokonane stosowne korekty. Jednakże w styczniu 2016 r. w toku uzgodnień z Ministerstwem Finansów okazało się, że korekt dokonano niesłusznie i środki przekazane do blokady nie zmniejszają planu wydatków. W związku z czym ponownie dokonano korekty sprawozdań poprzez wskazanie planu wydatków sprzed dokonanej blokady.

(dowód: akta kontroli str. 1174-1306, 1898-1963)

³⁴ Z wykorzystaniem modułu Wydatki BZ.

Ustalono
nieprawidłowości i uwagi

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości i nie sformułowano uwag.

IV. Wnioski i uwagi

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³⁵, wnosi o:

1. Wylimitowanie przypadków dokonywania niecelowych i niegospodarnych wydatków na skutek nierzetelnego zawierania umów.
2. Zwiększenie nadzoru nad dokonywaniem ocen ofert, składanych przez Wykonawców w związku z prowadzonymi postępowaniami o udzielenie zamówienia publicznego, pod kątem spełnienia warunków określonych w specyfikacji istotnych warunków zamówienia.

W związku z usunięciem w trakcie kontroli nieprawidłowości w zakresie: rozliczenia kosztów podróży służbowej niezgodnie z obowiązującymi przepisami oraz sporządzenia przez pracownika miesięcznych rozliczeń wykazu spraw i czynności z realizacji powierzonego zadania, NIK odstąpiła od sformułowania wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Tekst ujednolicony wystąpienia pokontrolnego zgodnie z treścią uchwały Nr 27/2016 Kolegium Najwyższej Izby Kontroli z dnia 25 maja 2016 r.

Warszawa, dnia czerwca 2016 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Administracji publicznej
Dyrektor
Bogdan Skwarka

.....
podpis

³⁵ Dz. U. z 2015 r. poz. 1096.